

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 6 юли 2021 г.
(OR. en)

10157/21

Междуетноститутуцинално досие:
2021/0164 (NLE)

ECOFIN 642
CADREFIN 337
UEM 177
FIN 518

ЗАКОНОДАТЕЛНИ АКТОВЕ И ДРУГИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Относно: РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Латвия

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

от ...

за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Латвия

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост¹, и по-специално член 20 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

¹ ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17.

като има предвид, че:

- (1) Избухването на COVID-19 оказва отрицателно въздействие върху икономиката на Латвия. През 2019 г. брутният вътрешен продукт (БВП) на глава от населението на Латвия беше 51,0 % от средния за Съюза. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. реалният БВП на Латвия е намалял с 3,6 % през 2020 г. и се очаква да намалее кумулативно с 0,3 % през 2020 г. и 2021 г. Сред дългогодишните аспекти, които оказват въздействие върху средносрочните икономически резултати, се включват по-специално спазването на данъчното законодателство, недостигът на умения, незадоволителното здравно състояние на населението и слабите резултати в областта на иновациите.

- (2) На 9 юли 2019 г. и на 20 юли 2020 г. Съветът отправи препоръки към Латвия в контекста на европейския семестър. По-специално Съветът препоръча Латвия да намали данъчното облагане на лицата с ниски доходи, като тежестта се прехвърли към други източници, по-специално към капитала и недвижимото имущество, и като се подобри спазването на данъчното законодателство и се продължи напредъкът по рамката за борба с изпирането на пари. Той също така препоръча Латвия да укрепи мрежата за социална сигурност и да се обърне внимание на социалното изключване, по-специално като се подобри адекватността на обезщетенията за гарантиране на минимален доход, минималните пенсии за старост и подпомагането на доходите на хората с увреждания, да се повишат качеството и ефективността на образованието и обучението, по-специално на нискоквалифицираните работници и на търсещите работа лица, включително чрез засилване на участието в професионално образование и обучение и учене за възрастни, и да се укрепят устойчивостта, достъпността, качеството и разходната ефективност на здравната система, включително като се предоставят допълнителни човешки и финансови ресурси. Той препоръча Латвия да насочи инвестициите към екологичния и цифровия преход, по-специално към научните изследвания и иновациите, чистото и ефикасно производство и използване на енергия, устойчивия транспорт и цифровите инфраструктури. По отношение на борбата с въздействието на кризата Съветът препоръча Латвия да предостави подходящо подпомагане на доходите на групите, които са най-засегнати от кризата, и да се смекчи нейното въздействие върху заетостта, включително чрез гъвкави схеми на работа, активни мерки на трудовия пазар и умения.

И накрая, той препоръча Латвия да засили отчетността и ефективността на публичния сектор, по-специално по отношение на местните органи, държавните и общинските предприятия, и да се подобри уредбата на конфликтите на интереси. След като направи оценка на напредъка по изпълнението на тези специфични за държавата препоръки към момента на представяне на плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ), Комисията констатира, че е постигнат значителен напредък по отношение на препоръките за фискалната политика, борбата с изпирането на пари, подпомагането на доходите и помощта за осигуряване на ликвидност за справяне с въздействието на кризата.

- (3) В препоръката на Съвета относно икономическата политика на еврозоната на държавите — членки от еврозоната бе препоръчано да предприемат действия, включително чрез своите ПВУ, за да осигурят, наред с другото, позиция на политиките в подкрепа на възстановяването и да подобрят допълнително конвергенцията, устойчивостта и устойчивия и приобщаващ растеж. В препоръката на Съвета бе препоръчано също така държавите — членки от еврозоната да се укрепят националните институционални рамки, за да се гарантира макрофинансовата стабилност, да се завърши създаването на икономическия и паричния съюз и да се засили международната роля на еврото.

- (4) На 30 април 2021 г. Латвия представи на Комисията своя национален ПВУ в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Националната ангажираност с ПВУ допринася за успешното им изпълнение, за трайното им въздействие на национално равнище и за надеждността им на европейско равнище. В съответствие с член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията направи оценка на целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на ПВУ в съответствие с насоките за оценка, предвидени в приложение V към посочения регламент.
- (5) ПВУ следва да преследват общите цели на Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 („Механизмът“), и на Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, създаден с Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета¹, за да се подкрепи възстановяването след кризата с COVID-19. Те следва да насърчават икономическото, социалното и териториалното сближаване на Съюза, като допринасят за шестте стълба, посочени в член 3 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (6) Изпълнението на ПВУ на държавите членки ще представлява координирано усилие, включващо реформи и инвестиции в целия Съюз. Чрез координирано и едновременно осъществяване и изпълнението на трансгранични и многонационални проекти тези реформи и инвестиции взаимно ще се подсилват и ще създават положителни странични ефекти в Съюза. Поради това около една трета от въздействието на Механизма върху растежа и създаването на работни места в държавите членки ще се дължи на разпространение на ефектите от други държави членки.

¹ Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета от 14 декември 2020 г. за създаване на Инструмент на Европейския съюз за възстановяване с цел подкрепа на възстановяването след кризата, предизвикана от COVID-19 (ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 23).

Балансиран отговор, допринасящ за шестте стълба

- (7) В съответствие с член 19, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, и критерий 2.1 към същия регламент ПВУ представлява в голяма степен (рейтинг „А“) всеобхватен и адекватно уравновесен отговор на икономическото и социалното положение, като по този начин допринася по подходящ начин и за всичките шест стълба, посочени в член 3 от същия Регламент, като се вземат предвид специфичните предизвикателства пред съответната държава членка и разпределените ѝ финансови средства.
- (8) ПВУ на Латвия включва балансиран набор от реформи и инвестиции, насочени към справяне с основните предизвикателства пред държавата, с които се стимулира възстановяването от кризата с COVID-19 и се полагат основите за нейния дългосрочен растеж. ПВУ включва 85 мерки за справяне с основните предизвикателства пред Латвия и засяга областите на политиката от европейско значение, като по този начин се обхващат всичките шест стълба. ПВУ включва шест компонента: екологичен преход, цифров преход, намаляване на неравенството, здравеопазване, производителност и върховенство на закона. Целите на компонентите са допълващи се, а реформите се възползват от въздействието на свързани инвестиции, по-специално чрез генерирането на структурни промени и увеличаване на участието и финансирането от частния сектор.
- (9) ПВУ е съсредоточен върху основните предизвикателства пред Латвия, които са екологичният и цифровият преход, социалното изключване, здравеопазването, регионалните различия, цифровите умения и ученето за възрастни, както и висшето образование, конвергенцията и растежът на производителността, включително научните изследвания и иновациите и подкрепата за бизнес инвестициите, и административният капацитет, включително данъчната администрация, обществените поръчки и съдебната система.

Справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки

- (10) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.2 към същия регламент се очаква ПВУ да допринесе за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата (рейтинг „А“), посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени към Латвия, включително техните фискални аспекти или предизвикателствата, посочени в други съответни документи, официално приети от Комисията в контекста на европейския семестър.
- (11) Препоръките, свързани с непосредствените мерки на фискалната политика в отговор на пандемията, може да се счита, че не попадат в обхвата на ПВУ на Латвия, въпреки че като цяло през 2020 г. и 2021 г. Латвия е отговорила адекватно и в достатъчна степен на непосредствената необходимост да се подкрепи икономиката с фискални средства в съответствие с общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж. Освен това препоръката за постигане на средносрочната бюджетна цел през 2020 г. вече не е релевантна както поради изтичането на съответния бюджетен период, така и поради активирането през март 2020 г. на общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж в контекста на кризата, свързана с COVID-19.

- (12) ПВУ включва обширен набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които допринасят за ефективното справяне с всички или със значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, посочени в специфичните за държавата препоръки, които Съветът отправи към Латвия в контекста на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., по-специално в областта на здравеопазването, като например във връзка с устойчивостта, достъпността, качеството и ефективността по отношение на разходите на сектора на здравеопазването; в областта на образованието и уменията, като например качеството и ефективността на образователната система и цифровите умения; в областта на социалното приобщаване, като например обезщетенията за минимален доход; в областта на научните изследвания и иновациите; в областта на инвестициите, като например екологичния и цифровия преход и жилищното настаняване на достъпни цени; както и в областта на публичната администрация и бизнес средата.

- (13) Продължаващата конвергенция остава основно предизвикателство пред Латвия по отношение на подобряването на жизнения стандарт на нейното население. Реформите и инвестициите в умения, образование и обучение, здравеопазване и социално приобщаване следва да допринесат за подобряване на производителността и за дългосрочния приобщаващ растеж на Латвия. Предвиждат се значителни инвестиции за мерки за повишаване на квалификацията и за преквалификация, насочени към осигуряване на необходимите умения на работната сила, и за нови достъпни жилища с цел подобряване на регионалната трудова мобилност. В ПВУ са включени реформи и инвестиции за повишаване на устойчивостта и достъпността на здравната система, подпомагане на предоставянето на интегрирани услуги за полагане на грижи и увеличаване на капацитета на здравните институции за адаптиране към кризисни ситуации. ПВУ допринася за справяне със социалните предизвикателства, като подобрява допълнително системата за подпомагане на минималните доходи чрез механизъм за годишна индексация, обвързан с развитието на средните доходи. Останалите инвестиции в инфраструктурата за достъпност и рехабилитация за лицата с намалена подвижност и лицата с увреждания, както и инвестициите в дългосрочни грижи за възрастните хора, също следва да допринесат за постигане на напредък в справянето с настоящите предизвикателства.

(14) В ПВУ се предвижда значително укрепване на инвестициите в научни изследвания и иновации и подкрепа за редица реформи в държавната администрация. С него също така се намаляват социално-икономическите разходи на екологичния и цифровия преход, като същевременно се отчитат регионалните различия. Целта на ПВУ е да се постигне значителна промяна в управлението на разпокъсаната система за иновации и да се създадат устойчиви екосистеми за иновации, като по този начин се насърчат по-големи общи инвестиции. Предвиждат се значителни инвестиции в екологичния и цифровия преход, включително инвестиции в енергийната ефективност, модернизацията на електрическата мрежа, ИТ системите в публичния сектор, основните и задълбочените цифрови умения, както в обществения, така и в частния сектор. Целта на мерките за подобряване на интермодалната транспортна инфраструктура във и около Рига е да се улесни трудовата мобилност и да се спомогне за овладяване на нарастващото потребление на енергия и на все по-високите емисии на парникови газове от леките автомобили. За да се преодолеят регионалните различия, ПВУ се основава на административно-териториалната реформа и включва значителни инвестиции в индустриални паркове, общински транспорт, ремонт на пътища, училища и достъпни жилища. Отчетността и ефективността на държавната администрация следва да бъдат подсилени чрез реформи и инвестиции за борба със сивата икономика и икономическата престъпност, подобряване на системата за възлагане на обществени поръчки и иновации в публичния сектор. ПВУ се очаква да допринесе за продължаване на работата по прилагането на стратегията за борба срещу изпирането на пари чрез реформиране на системите за сътрудничество, обмен на информация и обучение между правоприлагащите органи, участващи в разкриването, разследването и наказателното преследване на икономически престъпления, като същевременно се укрепва техният технически капацитет.

Принос към потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост

- (15) В съответствие с член 19, параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.3 към същия регламент се очаква ПВУ да има силно въздействие (рейтинг „А“) върху укрепването на потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост на Латвия, като допринася за прилагането на Европейския стълб на социалните права, включително чрез насърчаване на политиките за децата и младите хора, както и за смекчаването на икономическото и социалното въздействие на кризата, свързана с COVID-19, като при това засилва икономическото, социалното и териториалното сближаване и конвергенцията в рамките на Съюза.
- (16) Симулациите на службите на Комисията показват, че ПВУ, заедно с останалите мерки от Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, има потенциал да доведе до увеличение на БВП на Латвия с 2 % до 2026 г. без да се включва възможното положително въздействие на структурните реформи, което може да бъде значително. В програмата за стабилност на Латвия за 2021 г. се изтъква очевидният ефект на допълняемост на ПВУ, тъй като се очаква нивото на публичните инвестиции да бъде значително по-високо от нивото преди пандемията, т.е. средно 5,9 % от БВП за периода 2021—2024 г., при средно 5,1 % от БВП за периода 2017—2019 г.

- (17) Инвестициите и реформите в екологосъобразната и цифровата инфраструктура, регионалното развитие, научно-изследователската дейност и иновациите, както и съществените схеми за подпомагане на бизнес инвестициите, ще засилят потенциала за растеж на Латвия в средносрочен и дългосрочен план. Инвестициите и съпътстващите ги реформи в транспортната система на Рига ще повишат конкурентоспособността и способността на града да привлича инвестиции и таланти. Мерките за насърчаване на частните инвестиции във вятърна енергия ще допринесат за постигане на целите в областта на енергията от възобновяеми източници и за превръщане в конкурентоспособна нисковъглеродна икономика. Схемите за подкрепа на инвестициите на предприятията ще ускорят стремежа на Латвия към висок капацитет за износ и растеж на производителността, опирайки се на основите на индустрията, по-специално на иновациите, конкуренцията и на силния и добре функциониращ единен пазар. В ПВУ на Латвия се предвиждат инвестиции и реформи, насочени към повишаване на уменията на населението. Чрез инвестициите в жилища и инфраструктура за периферните региони ще се увеличат възможностите за растеж на изоставащите региони в Латвия. Като цяло тези мерки са насочени към отдавна съществуващите предизвикателства пред икономиката на Латвия — ниски разходи за иновации, недостатъчно внедряване на съвременни технологии, както и значителни регионални различия.

- (18) Инвестициите и реформите с цел подобряване на социалното приобщаване и здравеопазването се очаква да доведат до укрепване на социалното сближаване и социалната закрила. С въвеждането на индексация на обезщетенията за минимален доход следва да се гарантира, че обезщетенията се коригират ежегодно спрямо растежа на заплатите, което ще допринесе за поддържане на тяхната адекватност. Заедно с увеличението на прага на минималния доход с не по-малко от 20 % от средния доход се очаква с тези мерки да се намали неравенството в доходите и да се подобри ефективността на социалните трансфери, за които беше установено, че са сред най-големите социални предизвикателства пред Латвия. Освен това чрез инвестициите в здравната инфраструктура, съчетани с реформа, насочена към привличане на допълнителни човешки ресурси в сектора на здравеопазването, се очаква да бъде подобрена достъпността на здравното обслужване, чиято липса засяга предимно лицата с ниски доходи и живеещите в периферни райони.

Ненанасяне на значителни вреди

- (19) В съответствие с член 19, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.4 към същия регламент се очаква ПВУ да гарантира, че никоя от мерките за изпълнение на реформите и инвестиционните проекти, включени в ПВУ, не нанася значителни вреди на екологичните цели (рейтинг „А“) по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета¹ (принцип за „ненанасяне на значителни вреди“).

¹ Регламент(ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

(20) Оценката по отношение на спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, представена от Латвия в нейния ПВУ, е извършена в съответствие с техническите насоки в известието на Комисията, озаглавено „Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост¹. Тя обхваща шестте екологични цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, а именно смекчаването на изменението на климата, адаптирането към изменението на климата, устойчивото използване и опазване на водните и морските ресурси, кръговата икономика, предотвратяването и контрола на замърсяването и опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемите. Въздействието върху околната среда се оценява на равнище мерки, т.е. по една индивидуална оценка на реформа или инвестиция. При необходимост, Латвия предлага прилагането на смекчаващи мерки, за да се избегнат значителни вреди. Такъв е случаят по-специално с мерките за защита от наводнения, при които спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди е гарантирано чрез включване на конкретен ключов етап. Съответно с инвестициите в защита от наводнения трябва да се осигури стриктно спазване на законодателството на Съюза в областта на околната среда и да се гарантира липсата на вреди на състоянието на водните обекти. Ремонтът на пътищата се придружава от инвестиция в декарбонизиран транспорт с цел да се предотврати нанасяне на вреда на целта за смекчаване на изменението на климата.

¹ ОВ С 58, 18.2.2021 г., стр. 1.

Принос към екологичния преход, включително биологичното разнообразие

- (21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.5 към същия регламент ПВУ съдържа мерки, които допринасят в голяма степен (рейтинг „А“) за екологичния преход, включително за биологичното разнообразие, или за преодоляване на предизвикателствата, които произтичат от него. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата възлизат на сума, която представлява 37,6 % от общия размер на разпределените по ПВУ средства, изчислени в съответствие с методологията, предвидена в приложение VI към Регламент (ЕС) 2021/241. В съответствие с член 17 от посочения регламент ПВУ е съобразен с информацията, включена в националния план в областта на енергетиката и климата за 2021—2030 г.

- (22) Специален акцент в ПВУ на Латвия е поставен върху устойчивата мобилност. Обновяването на метрополната област на Рига и свързаните с него инвестиционна програма за екологизиране на градския обществен транспорт и инфраструктура следва да допринесат в значителна степен за декарбонизирането на латвийския транспортен сектор. ПВУ също така включва мерки, насочени към подобряването на енергийната ефективност в многофамилните и обществените сгради и предприятията и надграждането на електрическата мрежа. Това следва да допринесе за подобряване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите на парникови газове в строителния сектор. В ПВУ е обърнато специално внимание и на адаптирането към изменението на климата благодарение на инвестициите в предотвратяването на наводнения и пожари, които следва да допринесат пряко към целта за адаптиране към последиците от изменението на климата. В ПВУ не се съдържат мерки, насочени към биологичното разнообразие. Някои от мерките за смекчаване на последиците от изменението на климата обаче могат да бъдат от полза и за опазването на биологичното разнообразие, тъй като изменението на климата е една от основните заплахи за биологичното разнообразие.

Принос към цифровия преход

- (23) В съответствие с член 19, параграф 3, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.6 към същия регламент ПВУ съдържа мерки, които допринасят в голяма степен (рейтинг „А“) за цифровия преход или за преодоляване на предизвикателствата, произтичащи от него. Мерките в подкрепа на целите в областта на цифровия преход възлизат на сума, която представлява 21 % от общия размер на разпределените по ПВУ средства, изчислени в съответствие с методологията, предвидена в приложение VII към Регламент (ЕС) 2021/241.

(24) Мерките в областта на цифровия преход, включени в ПВУ, засягат различни аспекти на цифровата трансформация, които обхващат публичния и частния сектор, уменията и свързаността, като се обръща специално внимание на подобряването на конкурентоспособността на латвийската икономика в средносрочен и дългосрочен план. Недостатъчните основни цифрови умения, слабото възприемане на цифрови решения от предприятията, както и недостигът на специалисти в областта на информационните и комуникационните технологии, са основните предизвикателства пред Латвия в областта на цифровите технологии, които оказват влияние върху наличността на работна сила, конкурентоспособността, устойчивостта, използването на държавни електронни услуги и иновациите. В отговор на това в ПВУ на Латвия се предвиждат значителни инвестиции в основни и задълбочени цифрови умения. ПВУ на Латвия също така включва мерки за цифрова модернизация на държавната администрация и цифрова трансформация на публичните услуги, включително централизираните публични решения. ПВУ отговаря на предизвикателствата, свързани с цифровия преход, тъй като с него се подкрепя също цифровата трансформация на предприятията, изгражда се по-добра среда за научни изследвания и иновации чрез мерки за подобряване на цифровизацията на малките и средните предприятия и се създава необходимата рамка за участието на Латвия в мрежата от европейски центрове за цифрови иновации. В ПВУ са включени мерки за разгръщане на свръхвисокоскоростен широколентов достъп, което следва да спомогне за по-нататъшното подобряване на цифровата инфраструктура.

Трайно въздействие

(25) В съответствие с член 19, параграф 3, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.7 към същия регламент се очаква ПВУ да окаже трайно въздействие върху Латвия в голяма степен (рейтинг „А“).

- (26) Очаква се изпълнението на предвидените реформи и инвестиции да доведе до подобряване на структурата на икономиката. По-специално реформата в управлението на висшите учебни заведения следва да окаже дълготрайно въздействие върху качеството на образованието и научните изследвания в Латвия. Останалите мерки включват реформи, насочени към насърчаване на цифровизацията и подкрепа на цифровите умения, реструктуриране на общините, реформа на данъчната администрация с цел да се намали сивата икономика и стратегия за централизация и професионализация на възлагането на обществените поръчки. Структурни подобрения могат да се очакват и в резултат на изпълнението на инвестиции, насочени към осигуряване на по-висока енергийна ефективност на сградите чрез саниране, инвестиции в цифровизация, в подкрепа на административно-териториалната реформа, в здравната инфраструктура на университетските и регионалните болници, в инфраструктурата за доставчици на вторични извънболнични грижи и в инфраструктурата за индустриални паркове.
- (27) Трайното въздействие на ПВУ може да бъде засилено също и чрез полезни взаимодействия между ПВУ и други програми, включително програмите, финансирани от фондовете по линия на политиката на сближаване, и по-специално чрез съществени дейности за преодоляване на дълбоко вкоренените териториални предизвикателства и насърчаване на балансирано развитие.

Мониторинг и изпълнение

- (28) В съответствие с член 19, параграф 3, буква з) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.8 към същия регламент мерките, предложени в ПВУ, са подходящи (рейтинг „А“), за да се гарантират ефективен мониторинг и изпълнение на ПВУ, включително предвидения график, ключовите етапи и целите, както и свързаните с тях показатели.
- (29) В латвийския ПВУ се представя административна организация на процеса на изпълнението му в Латвия, която трябва да бъде осигурена в контекста на съществуващата национална рамка за използването на фондове със споделено управление. В ПВУ се представя общ преглед на предвидените процеси на мониторинг и докладване и ясно се посочват участниците и техните роли и отговорности за изпълнението на задачите по вътрешния контрол. Министерството на финансите ще бъде натоварено със задачата да координира изпълнението на ПВУ, а на държавната канцелария, ресорните министерства и Централната агенция за финансиране и договаряне следва да бъде възложено да гарантират и наблюдават изпълнението. Ключовите етапи и целите са реалистични, а предложените показатели са целесъобразни и надеждни. Мерките в ПВУ са разпокъсани в известна степен, което води до голям брой ключови етапи и цели. В много случаи тяхното изпълнение се планира към 2026 г., особено в случаите на инфраструктурни инвестиции и хоризонтални схеми за бизнес инвестиции.

- (30) Държавите членки следва да гарантират, че финансовата подкрепа по линия на Механизма се съобщава и признава в съответствие с член 34 от Регламент (ЕС) 2021/241. Техническа подкрепа за държавите членки при изпълнението на техните ПВУ може да бъде поискана по линия на Инструмента за техническа подкрепа, създаден с Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета¹.

Оценка на разходите

- (31) В съответствие с член 19, параграф 3, буква и) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.9 към същия регламент представената в плана обосновка за размера на прогнозните общи разходи по ПВУ е разумна и реалистична в умерена степен (рейтинг „B“), съответства на принципа за ефективност на разходите и е съизмерима с очакваното въздействие върху националната икономика и обществото.

¹ Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за създаване на Инструмент за техническа подкрепа (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 1).

(32) Латвия е предоставила индивидуални разчети на разходите за всички инвестиции, включени в ПВУ. Разбивката на разходите като цяло е подробна и добре обоснована. Оценките се основават на сравнения с предишни инвестиции от сходно естество и на анализ на пазара и цените. От оценката на прогнозните разходи и присъщите придружаващи документи се вижда, че повечето разходи са добре обосновани и разумни. Предложените суми за финансиране бяха сметнати за целесъобразни и бяха приети за установяващи достоверността на оценките на разходите в умерена степен. Макар разходите за повечето мерки да се смятат за много реалистични (т.е. прогнозните разходи са в ниски до средни граници в сравнение с разходите за сходни реформи или инвестиции), за ограничен набор от мерки разходите се смятат за реалистични в ниска степен. И накрая, прогнозните общи разходи за ПВУ са в съответствие с принципа на ефективност на разходите и са съизмерими с очакваното национално икономическо и социално въздействие.

Защита на финансовите интереси

- (33) В съответствие с член 19, параграф 3, буква й) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.10 към същия регламент предложените в ПВУ мерки са адекватни (рейтинг „А“), за да се предотвратяват, разкриват и коригират корупция, измами и конфликти на интереси при използването на средствата, предоставени по посочения регламент, а чрез мерките се очаква ефективно да бъде избегнато двойно финансиране по регламента и по други програми на Съюза. Това не засяга прилагането на други инструменти и инструменти за насърчаване и осигуряване на спазването на правото на Съюза, включително за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупция, измами и конфликти на интереси, както и за защита на бюджета на Съюза в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета¹.
- (34) Системата и мерките за контрол, предложени в ПВУ, се основават на стабилни процеси и структури, използвани в съществуващата национална рамка за изпълнение на структурните фондове. В ПВУ ясно се посочват участниците (органи/субекти) и техните роли и отговорности за изпълнението на задачите по вътрешния контрол. Съответните функции са разделени по подходящ начин. Системата за контрол и другите подходящи мерки, включително за събиране и предоставяне на данни за крайните получатели, са адекватни.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза (ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 1).

- (35) Цялостните мерки са договорени от Кабинета на министрите на Латвия на 18 август 2020 г. Приемането на допълнителни актове за изпълнение се очаква преди началото на изпълнението на ПВУ. Това не попречи на оценяването на описания процес и структури. Латвийските органи следва да предоставят актуална информация относно приемането на тези актове, а съответните задължения следва да бъдат посочени в споразумението, което ще бъде сключено в съответствие с член 23, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241 („споразумението за финансиране“).
- (36) Латвия е посочила, че може да е необходимо изменение или нови разработки във връзка със съществуващите ИТ инструменти, като например МВУ модула на информационната система за управление на фондовете по линия на политиката на сближаване (KPVIS), както и използването на преходни ИТ инструменти, за да се отговори на специфичните изисквания за управление и докладване, описани в ПВУ. В съответствие с член 20, параграф 5, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/241 Латвия следва да изпълни това изменение на съществуващите ИТ инструменти, за да се съобрази с член 22 от посочения регламент, като потвърди статуса на своето изпълнение с първото искане за плащане. В случай че това искане за плащане не се основава изцяло на функционалностите на изменените ИТ инструменти, описани в ПВУ, следва да бъде изготвен специален одиторски доклад за системата. В доклада следва да се анализират всички установени съответни слабости и предприети или планирани коригиращи действия.

Съгласуваност на ПВУ

- (37) В съответствие с член 19, параграф 3, буква к) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.11 към същия регламент ПВУ включва в голяма степен (рейтинг „А“) мерки за изпълнение на реформи и публични инвестиционни проекти, които представляват съгласувани действия.

- (38) ПВУ на Латвия е съгласуван, съдържа последователни, взаимно укрепващи се реформи и инвестиции, и полезни взаимодействия между различните компоненти. ПВУ съдържа мерки за осъществяването на реформи и на проекти за публични инвестиции, които представляват съгласувани действия. С шестте компонента инвестициите и реформите се структурират и се показват добре тяхната тематична връзка и взаимовръзки. Осигурена е съгласуваност в рамките на компонентите, като съответните реформи са придружени от инвестиции, както и между различните компоненти в ПВУ. Компонентите, включени в ПВУ, образуват единна рамка за реформи и инвестиции, чиято основна задача е да се насърчи производителността, да се намалят неравенствата, както и да се насърчат екологичният преход и цифровата трансформация. Шестте компонента са взаимно подсилващи се и съгласувани в своите цели.

- (39) По отношение на равенството между половете и равните възможности за всички в ПВУ се описват предизвикателства във връзка с равенството между половете и нуждите на хората с увреждания. В ПВУ също така се обяснява кои инвестиции се очаква да допринесат за справяне с установените предизвикателства. В ПВУ на Латвия се предвижда прилагането на различни мерки за насърчаване на равенството между половете и равните възможности. С цел да се посрещнат специфичните нужди на хората с увреждания ПВУ включва мярка за осигуряване на достъпност на обществените и частните сгради. Освен това всички нови обществени превозни средства следва да бъдат пригодени за лесен достъп за хора с намалена подвижност. На положението на уязвимите групи като цяло е обърнато внимание, особено в областта на здравеопазването. ПВУ също така включва мерки за подобряване на образователните възможности за всички ученици. По отношение на равенството между половете ПВУ включва мерки, които са конкретно насочени към участието на жените във възможности за кариера в областта на информационните и комуникационните технологии с цел да се подобри балансът между половете сред специалистите в областта на информационните и комуникационните технологии. Очаква се положението на търсещите работа жени на пазара на труда да се подобри чрез целенасочени мерки за насърчаване на съвместяването на професионалния и семейния живот чрез създаване на възможности за работа от разстояние и работа на непълен работен ден за домакинствата с деца. Управлението и изпълнението на проекти следва да гарантира равно заплащане за труд с равна стойност, както и многообразие на управленските постове. Освен това процесът на подбор на проекти следва да бъде подчинен на принципа на неизключване и на задължението за борба с всякаква дискриминация, основана не само на пол, но и на раса или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

Самооценка на сигурността

- (40) ПВУ включва обща самооценка на сигурността за всеки компонент, като в него са изброени и мерките, които имат измерение, свързано със сигурността. Въпреки че самооценката по отношение на сигурността в Латвия е обща, в ПВУ се разглеждат киберсигурността и други аспекти на цифровата сигурност. В самооценката се заключава, че с предвидените инвестиции ще се укрепи сигурността на съответните мерки.

Трансгранични и многонационални проекти

- (41) ПВУ допринася за редица проекти с участието на няколко държави и за планирани важни проекти от общеевропейски интерес (ВПОИ): коридора „Виа Балтика 5G“ (Via Baltica 5G), европейската мрежа от центрове за цифрови иновации, общата европейска инфраструктура за данни и услуги (чрез създаването на потенциален ВПОИ във връзка с облак от следващо поколение), свързаната държавна администрация, европейския геном, системата за обмен на рентгенови изображения на балтийските държави (Вахе), както и микропроцесорните и полупроводниковите технологии. Тези проекти също се финансират и по други програми, като например програмата „Цифрова Европа“ и „Механизъм за свързване на Европа“, и от структурните фондове.

Процес на консултация

- (42) Между декември 2020 г. и март 2021 г. е била организирана поредица от тематични обществени консултации, отворени за организациите на гражданското общество, социалните партньори, местните органи и други заинтересовани страни. В обсъждането на ПВУ между Комисията и латвийските органи са взели участие представители на социалните партньори, стопански организациите, органите на местното самоуправление и други заинтересовани страни. Предложенията на партньорите относно ПВУ са публично достъпни и са публикувани заедно с него.
- (43) Планира се участието на заинтересованите страни в изпълнението да се осъществи чрез системата за управление и контрол, която се използва за изпълнението на подкрепата за политиката на сближаване, където представителите на заинтересованите страни формират неразделна част от Комитета за наблюдение на средствата от ЕС. За да се гарантира ангажираността на съответните участници, от решаващо значение е да се осигури участието на всички заинтересовани местни органи и заинтересовани страни, включително социалните партньори, през целия период на изпълнението на инвестициите и реформите, включени в ПВУ.

Положителна оценка

- (44) Вследствие на положителната оценка на Комисията относно ПВУ на Латвия с констатацията, че ПВУ отговаря в задоволителна степен на критериите за оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/241, в съответствие с член 20, параграф 2 и приложение V към посочения регламент, в настоящото решение следва да се определят реформите и инвестиционните проекти, необходими за изпълнението на ПВУ, съответните ключови етапи, цели и показатели, както и сумата, която се предоставя от Съюза за изпълнението на ПВУ под формата на безвъзмездна финансова подкрепа.

Финансово участие

- (45) Прогнозните общи разходи за ПВУ на Латвия възлизат на 1 826 000 000 EUR. Тъй като ПВУ отговаря в задоволителна степен на критериите за оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/241, и освен това, тъй като размерът на прогнозните общи разходи за ПВУ е по-малък от максималното финансово участие, налично за Латвия, финансовото участие, разпределено за ПВУ на Латвия, следва да се равнява на прогнозните общи разходи за ПВУ, независимо от възможна актуализация на ПВУ, целяща да се вземе предвид максималното финансово участие, в съответствие с член 18, параграф 2 от посочения регламент.

- (46) В съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 изчисляването на максималното финансово участие за Латвия трябва да бъде актуализирано до 30 юни 2022 г. Поради това в съответствие с член 23, параграф 1 от посочения регламент за Латвия следва да се предостави сума, която не надхвърля максималното финансово участие, посочено в член 11, параграф 1, буква а) от същия регламент, така че да бъде поето правно задължение до 31 декември 2022 г. При необходимост, след актуализирането на максималното финансово участие, Съветът, по предложение на Комисията, следва да измени настоящото решение, за да включи актуализираното максимално финансово участие, изчислено в съответствие с член 11, параграф 2 от същия регламент, без ненужно забавяне.
- (47) Подкрепата, която трябва да се предостави, се финансира от заемите, взети от Комисията от името на Съюза въз основа на член 5 от Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета¹. Подкрепата следва да бъде изплатена на вноски, след като Латвия изпълни задоволително съответните ключови етапи и цели, определени във връзка с изпълнението на ПВУ.
- (48) Латвия поиска предварително финансиране в размер на 13 % от финансовото участие. Тази сума следва да се предостави на Латвия, при условие че влезе в сила споразумението за финансиране и в съответствие с това споразумение.

¹ Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета от 14 декември 2020 г. относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом (ОВ L 424, 15.12.2020 г., стр. 1).

- (49) Настоящото решение не засяга резултатите от процедурите, свързани с отпускането на средства на Съюза по програма на Съюза, различна от програмата по Механизма, или процедурите, свързани с нарушения на функционирането на вътрешния пазар, които могат да бъдат предприети, по-специално съгласно членове 107 и 108 от Договора. То не отменя посоченото в член 108 от Договора изискване към държавите членки да уведомяват Комисията за случаите на евентуална държавна помощ,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Одобряване на оценката на ПВУ

Одобрява се оценката на ПВУ на Латвия въз основа на критериите, предвидени в член 19, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241. Реформите и инвестиционните проекти в рамките на ПВУ, мерките и графикът за мониторинг и изпълнение на ПВУ, включително съответните ключови етапи и цели, съответните показатели, свързани с изпълнението на предвидените ключови етапи и цели, както и редът и условията за предоставяне на пълен достъп от Комисията до съответните основни данни, са определени в приложението към настоящото решение.

Член 2

Финансово участие

1. Съюзът предоставя на Латвия финансово участие под формата на безвъзмездна подкрепа, възлизаща на 1 826 000 000 EUR¹. Сума в размер на 1 640 779 642 EUR е на разположение за поемане на правно задължение до 31 декември 2022 г. Ако в резултат от актуализацията, предвидена в член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, за Латвия бъде изчислено актуализирано максимално финансово участие, равно на или по-голямо от 1 826 000 000 EUR, допълнителна сума в размер на 185 220 358 EUR е на разположение за поемане на правно задължение от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2023 г. Ако в резултат на актуализацията, предвидена в член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, за Латвия бъде изчислено актуализирано максимално финансово участие, което е по-малко от 1 826 000 000 EUR, разликата между актуализираното максимално финансово участие и сумата от 1 640 779 642 EUR е на разположение за поемане на правно задължение в съответствие с процедурата, предвидена в член 20, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2021/241, от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2023 г.

¹ Тази сума съответства на разпределените финансови средства след приспадане на пропорционалния дял на Латвия от разходите, посочени в член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методологията, предвидена в член 11 от посочения регламент.

2. Комисията предоставя на Латвия финансовото участие от Съюза на вноски в съответствие с приложението към настоящото решение. Сума в размер на 237 380 000 EUR се предоставя като предварително финансиране, равняващо се на 13 % от финансовото участие. Предварителното финансиране и вноските могат да бъдат изплатени от Комисията на един или няколко транша. Размерът на траншовете зависи от наличието на финансиране.
3. Предварителното финансиране се отпуска, при условие че влезе в сила споразумението за финансиране и в съответствие със същото споразумение. Предварителното финансиране се уравнява чрез пропорционалното му приспадане от изплащането на вноските.
4. Отпускането на вноските в съответствие със споразумението за финансиране зависи от наличието на финансиране и от решение на Комисията, взето в съответствие с член 24 от Регламент (ЕС) 2021/241, че Латвия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени във връзка с изпълнението на ПВУ. За да има право да получи плащане, Латвия трябва да изпълни ключовите етапи и целите не по-късно от 31 август 2026 г., при условие че са влезли в сила правните задължения, посочени в параграф 1.

Член 3
Адресат

Адресат на настоящото решение е Република Латвия.

Съставено в ... на

За Съвета
Председател
